

KREFT
registeret

INSTITUTT FOR POPULASJONS-
BASERT KREFTFORSKNING

Årsrapport

2008

Inkludert nasjonale tall for 2004-2008

**Nasjonalt
Program for
Prostatacancer**

Innhold

Nasjonalt Program for Prostatacancer (NPPC)

Registerrapport: Prostatakreft i Norge 2004-2008

Utvikling av prostatakreft i Norge: Femårsoversikter 2004-2008

Publikasjoner 2008

Pågående forskningsprosjekt

Nasjonalt Program for Prostatacancer (NPPC)

Bakgrunn: Nasjonalt Program for Prostatacancer (NPPC) har sin faglige forankring i Norsk Urologisk Cancer Gruppe (NUCG) og er basert på et samarbeid mellom norske sykehus, privatpraktiserende urologer, allmennpraktikere og Kreftregisteret. Kreftforeningen var finansieringskilde fram til utgangen av 2006. Driften av NPPC er nå finansiert av Kreftregisteret. NPPC er lokalisert til Kreftregisteret og basert på Kreftregisterets forskrifter. Registeret fikk i desember 2009 status som et nasjonalt kvalitetsregister av Helse- og omsorgsdepartementet. Det fulgte ikke driftmidler med utnevnelsen, og finansieringen av registeret er enda ikke sikret.

Målsetting: NPPC sin målsetting er å dokumentere håndtering og forløp av prostatakreft hos norske pasienter for å kunne heve kvaliteten på behandlingen i denne pasientgruppen. For å nå denne målsettingen skal en fortløpende registrere diagnose, behandlingsrutiner og resultater basert på legenes meldinger. NPPC skal gi regelmessige tilbakemeldinger til deltagende sykehus om deres resultater sammenlignet med landsgjennomsnittet, analysere data og presentere resultater basert på vitenskapelige metoder. Databasen skal stilles til disposisjon for forskning.

Kommentarer til registerrapporten 2008:

Rapporten er basert på registrerte opplysninger pr. november 2010. Tall fra rapporten er ikke beregnet til bruk i publikasjoner. Dersom det er ønske om å bruke data fra registeret i publikasjoner eller forskningsprosjekter kan forespørsel rettes til NPPC.

Vi ønsker så langt det lar seg gjøre å sende ut sykehusrapportene på e-post i stedet for i papirversjon.

Vi ber derfor om at alle som nå får tilsendt rapporten (eventuelt andre som er interessert i å få tilsendt rapporten) sender oss en e-post med aktuelle adresser.

Leder for referansegruppen:

Viktor Berge, Aker Universitetssykehus

Kontaktinformasjon for NPPC:

e-post: Tom.Borge.Johannesen@krefregisteret.no eller Ylva.Gjelsvik@krefregisteret.no

Telefon: + 47 22451328

Faks: + 47 22451370

Postadresse: Postboks 5313 Majorstuen, 0304 Oslo

Hjemmeside: www.krefregisteret.no (for registreringsskjema og annen informasjon)

Oslo, desember 2010

Med vennlig hilsen

Viktor Berge
Leder for referansegruppen

Rune Kvåle
Prosjektkoordinator

Ylva Maria Gjelsvik
Forskningsassistent

Registerrapport: Prostatakraft i Norge 2004-2008

Rapporten er i hovedsak basert på registrerte opplysninger i Kreftregisterets hoveddatabase pr. 05.11.10. Ett laboratorium har ikke sendt sine patologirapporter til Kreftregisteret i tide til dette, og det kan blant annet derfor forventes en liten økning i insidensen for 2008 i 2009-rapporten. I tabell 1 er tallene for årene 1999-2003 hentet fra Cancer in Norway 2008.

Tabell 1: Forekomst av prostatakraft de siste ti årene										
År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antall nye tilfeller	3048	3080	2908	2772	3415	3842	3700	3877	4435	4289

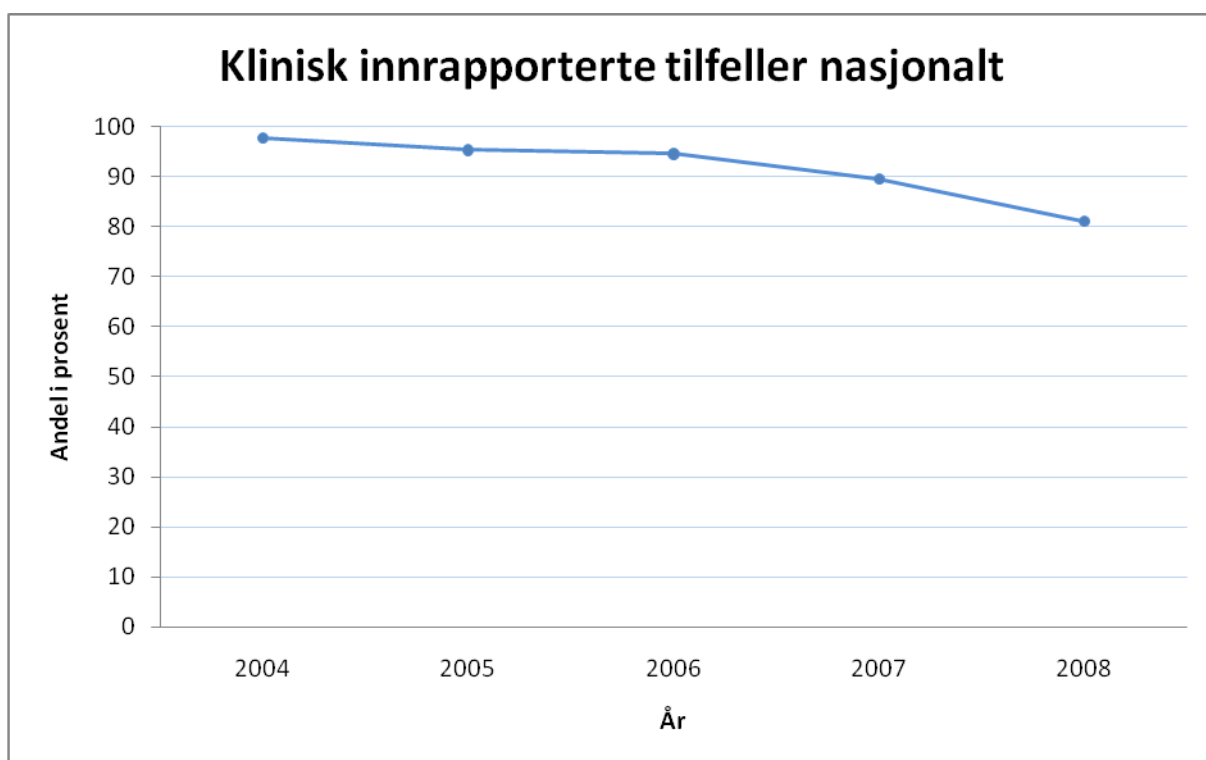
Figur 1

Kreftregisteret har mottatt følgende meldinger om prostatakreft					
	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
Meldt klinisk til Kreftregisteret	3752 (97,7)	3525 (95,3)	3662 (94,5)	3970 (89,4)	3476 (81,0)
Ikke meldt klinisk til Kreftregisteret	90 (2,3)	175 (4,7)	215 (5,5)	465 (10,6)	813 (19,0)
Totalt antall tilfeller (1)	3842 (100)	3700 (100)	3877 (100)	4435 (100)	4289 (100)

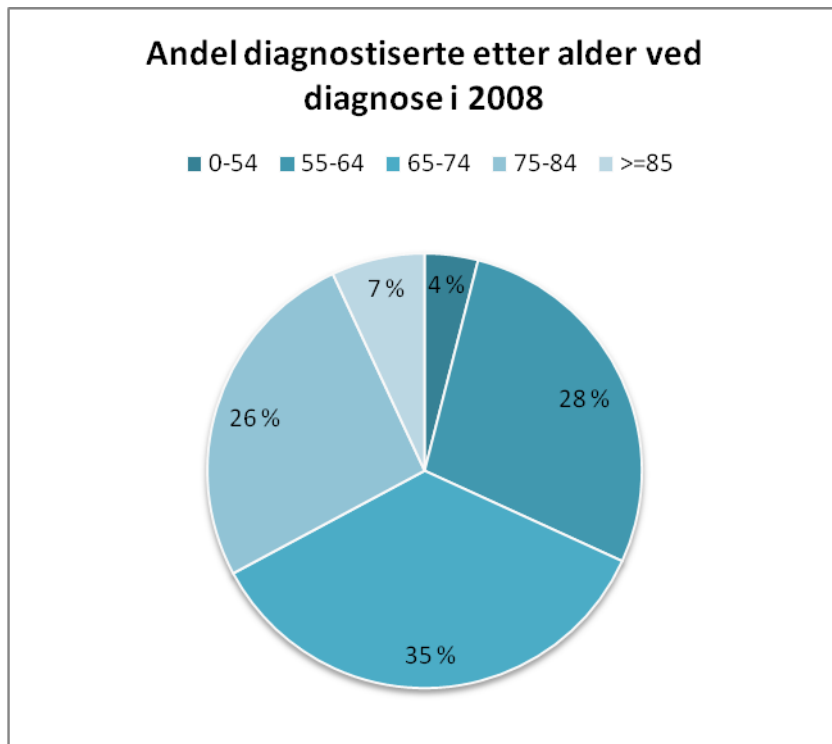
(1) Registrert på bakgrunn av annen informasjon (patologimelding, døds melding eller obduksjonsrapport)

Figur 2

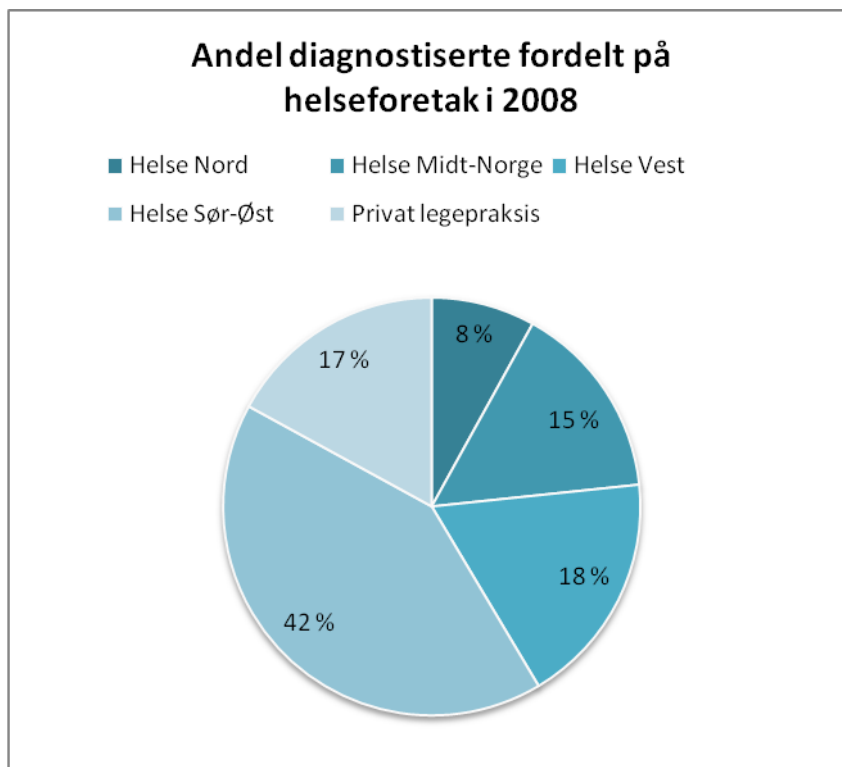

Tabell og figur 2 forteller om den kliniske innrapporteringen av prostatakreft de siste fem årene. Fra 2004 har det vært en nedgang i innrapporteringen. En mulig forklaring på denne utviklingen er at det er færre ressurser til drift av Prostatacancerregisteret nå enn tidligere, og dermed har det ikke blitt purret like hyppig til sykehus og andre behandlere de senere årene.

Figur 3

Figur 4

Tabell 3: Diagnostiserte ved privat legepraksis fordelt på pasientenes bostedsregion i 2008

Bostedsregion	Nord	Midt	Vest	Sør	Øst
Antall	121	11	85	114	399

Utvikling av prostatakreft i Norge: Femårsoversikter 2004-2008

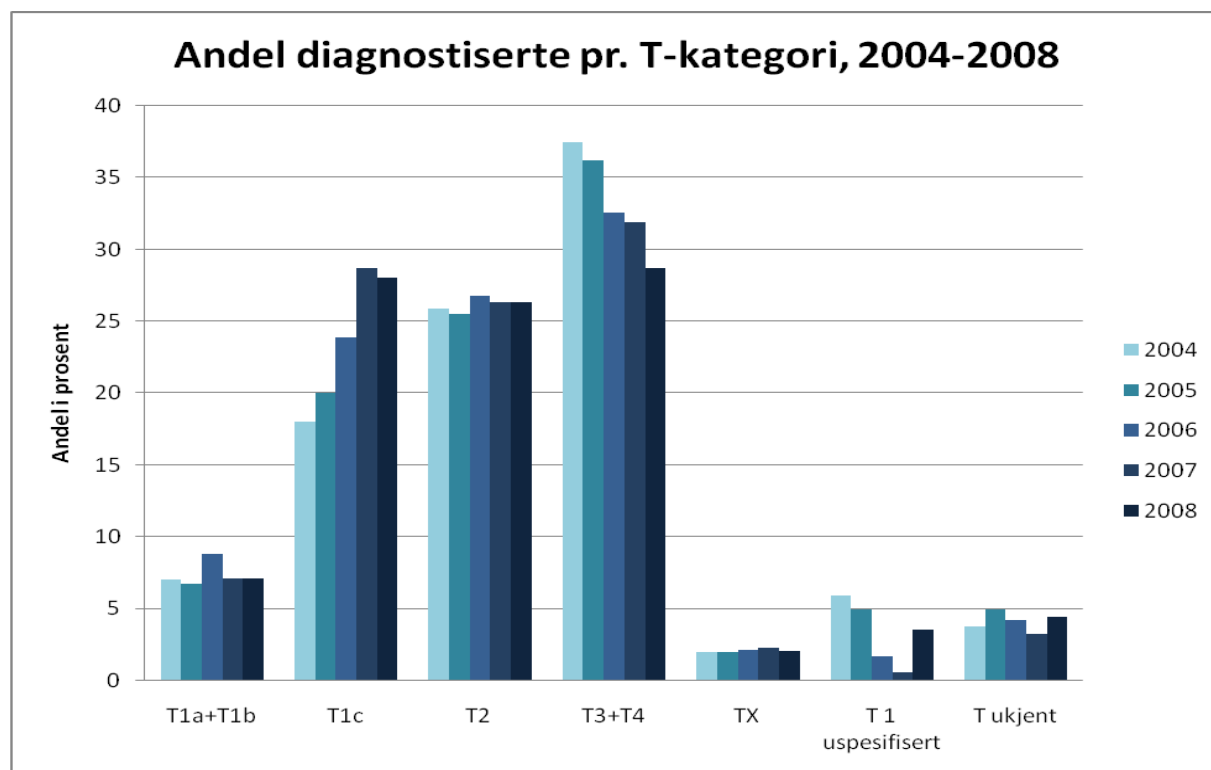
Alle tabellene og figurene i denne delen av rapporten er basert på kliniske meldinger registrert innen 05.11.10.

TNM-stadium

Tabell 4: T-kategori					
	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
T1a+T1b	264 (7,0)	235 (6,7)	318 (8,8)	281 (7,1)	243 (7,1)
T1c	675 (18,0)	700 (20,0)	865 (23,9)	1131 (28,7)	962 (28,0)
T2	969 (25,9)	893 (25,5)	971 (26,8)	1038 (26,3)	901 (26,3)
T3+T4	1406 (37,5)	1269 (36,2)	1180 (32,6)	1256 (31,9)	985 (28,7)
TX	72 (1,9)	66 (1,9)	75 (2,1)	87 (2,2)	68 (2,0)
T1 uspesifisert	221 (5,9)	172 (4,9)	59 (1,6)	20 (0,5)	121 (3,5)
T ukjent	140 (3,7)	173 (4,9)	152 (4,2)	128 (3,2)	151 (4,4)
Totalt	3747 (100)	3508 (100)	3620 (100)	3941 (100)	3431 (100)
Totalt antall diagnostiserte	3842	3700	3877	4435	4289
Dekningsgrad for TNM*	97,5	94,8	93,4	88,9	80

*TNM-kategoriene i denne rapporten, altså TNM meldt på klinisk meldeskjema pr. 05.11.10 av totalt antall diagnostiserte

Figur 5

Tabell 5: N-kategori					
	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
N0	767 (20,5)	608 (17,3)	662 (18,3)	900 (22,8)	762 (22,2)
N1	94 (2,5)	78 (2,2)	83 (2,3)	111 (2,8)	84 (2,4)
NX	2525 (67,4)	2460 (70,1)	2561 (70,7)	2683 (68,1)	2329 (67,9)
Ukjent	361 (9,6)	362 (10,3)	314 (8,7)	247 (6,3)	256 (7,5)
Totalt	3747 (100)	3508 (100)	3620 (100)	3941 (100)	3431 (100)

Tabell 6: M-kategori					
	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
M0	1581 (42,2)	1457 (41,5)	1461 (40,4)	1766 (44,8)	1474 (43,0)
M1	412 (11,0)	406 (11,6)	376 (10,4)	405 (10,3)	306 (8,9)
MX	1384 (36,9)	1274 (36,3)	1461 (40,4)	1514 (38,4)	1377 (40,1)
Ukjent	370 (9,9)	371 (10,6)	322 (8,9)	256 (6,5)	274 (8,0)
Totalt	3747 (100)	3508 (100)	3620 (100,1)	3941 (100)	3431 (100)

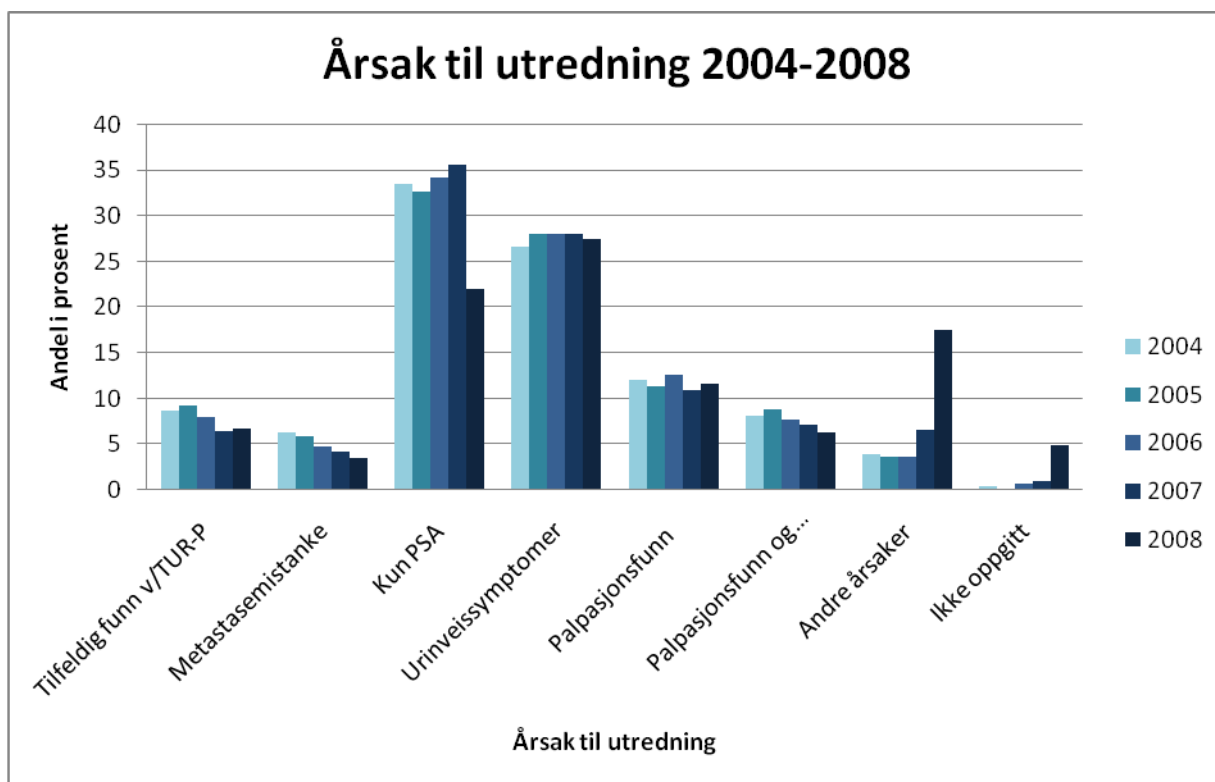
Årsak til utredning

I tabell 7 og figur 6 ses en oversikt over årsak til utredning de siste fem årene. 2008 skiller seg ut på punktene "kun PSA" og "andre årsaker". Andelen av "kun PSA" har gått ned fra 35,7 prosent året før til 22 prosent i 2008, og "andre årsaker" har steget med 10,9 prosentpoeng. Det er også verdt å merke seg at andelen "ikke oppgitt" har gått fra 1 prosent i 2007 til 4,9 prosent i 2008. Forklaringen på denne forskjellen ligger antagelig i byttet av klinisk meldeskjema, som trådte i kraft fra 01.10.08. Dette er noe annerledes utformet enn det tidligere skjemaet, med litt andre valg når det gjelder årsaker til utredning, og dermed kan disse tallene ha blitt påvirket av dette.

Tabell 7: Årsak til utredning					
	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
Tilfeldig funn v/TUR-P	322 (8,7)	317 (9,2)	277 (8,0)	241 (6,4)	221 (6,7)
Metastasemistanke	233 (6,3)	203 (5,9)	166 (4,8)	160 (4,2)	117 (3,5)
Kun PSA	1239 (33,6)	1121 (32,7)	1195 (34,3)	1343 (35,7)	725 (22,0)
Urinveissymptomer	986 (26,7)	962 (28,1)	979 (28,1)	1053 (28,0)	906 (27,5)
Palpasjonsfunn	447 (12,1)	390 (11,4)	442 (12,7)	411 (10,9)	382 (11,6)
Palpasjonsfunn og urinveissymptomer	302 (8,2)	305 (8,9)	269 (7,7)	272 (7,2)	207 (6,3)
Andre årsaker	144 (3,9)	123 (3,6)	126 (3,6)	250 (6,6)	577 (17,5)
Ikke oppgitt	14 (0,4)	7 (0,2)	25 (0,7)	37 (1,0)	161 (4,9)
Totalt	3687 (100)	3428 (100)	3479 (100)	3767 (100)	3296 (100)

Figur 6

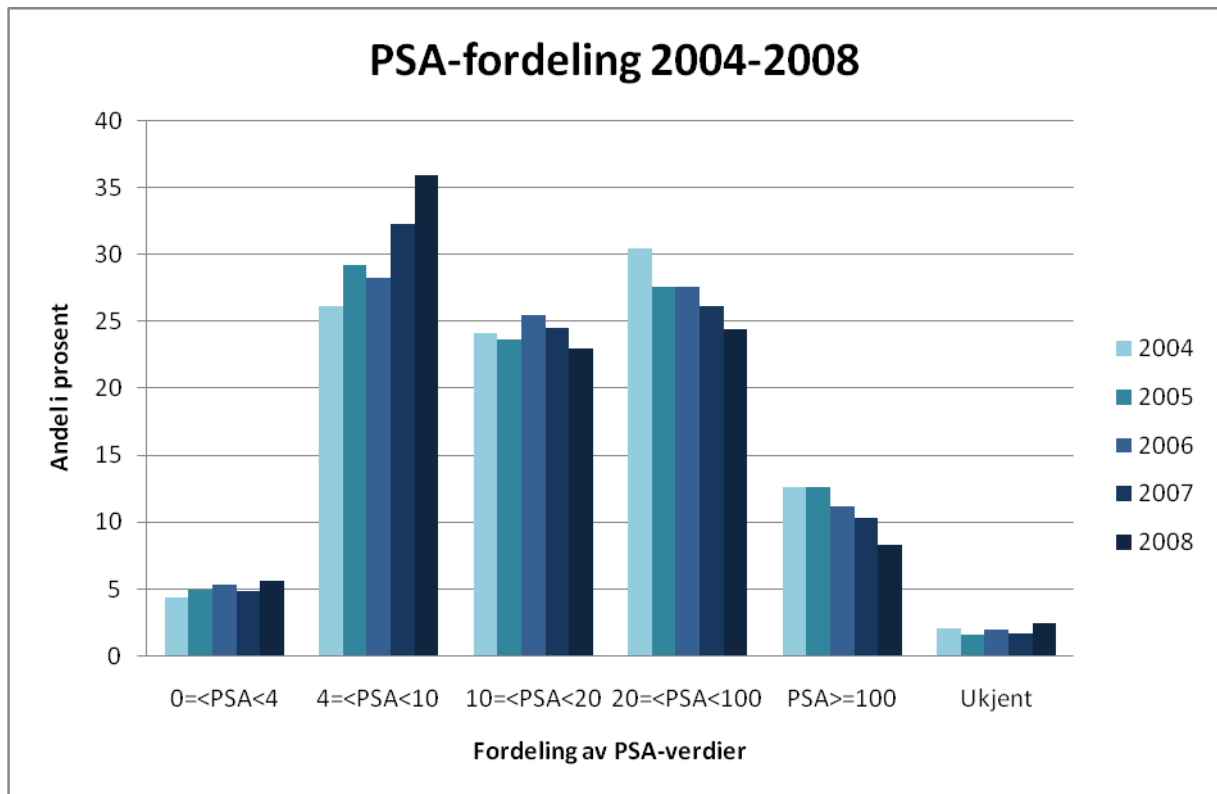

Fordeling av PSA ved diagnostetidspunkt

Tabell 8: Fordeling av PSA ved diagnostetidspunkt

	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
0=<PSA<4	161 (4,4)	172 (5,0)	187 (5,4)	183 (4,9)	187 (5,7)
4=<PSA<10	967 (26,2)	1005 (29,3)	986 (28,3)	1216 (32,3)	1185 (36,0)
10=<PSA<20	892 (24,2)	813 (23,7)	886 (25,5)	926 (24,6)	758 (23,0)
20=<PSA<100	1123 (30,5)	945 (27,6)	961 (27,6)	988 (26,2)	809 (24,5)
PSA>=100	467 (12,7)	437 (12,7)	388 (11,2)	391 (10,4)	275 (8,3)
Ukjent	77 (2,1)	56 (1,6)	71 (2,0)	63 (1,7)	82 (2,5)
Totalt	3687 (100)	3428 (100)	3479 (100)	3767 (100)	3296 (100)

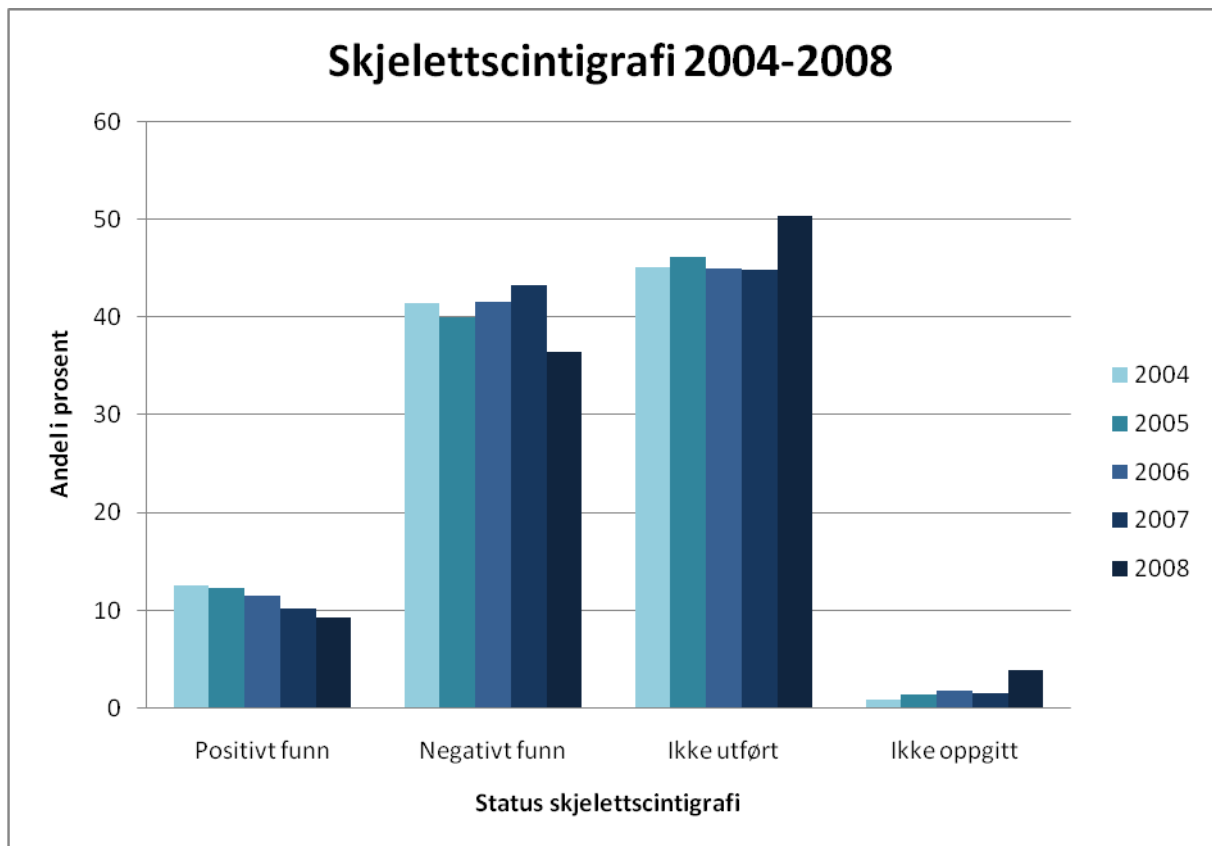
Figur 7

Skjelettscintigrafi

	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
Positivt funn	463 (12,6)	423 (12,3)	401 (11,5)	383 (10,2)	305 (9,3)
Negativt funn	1530 (41,5)	1372 (40,0)	1446 (41,6)	1631 (43,3)	1202 (36,5)
Ikke utført	1661 (45,1)	1585 (46,2)	1567 (45,0)	1691 (44,9)	1661 (50,4)
Ikke oppgitt	33 (0,9)	48 (1,4)	65 (1,9)	62 (1,6)	128 (3,9)
Totalt	3687 (100,1)	3428 (99,9)	3479 (100)	3767 (100)	3296 (100)

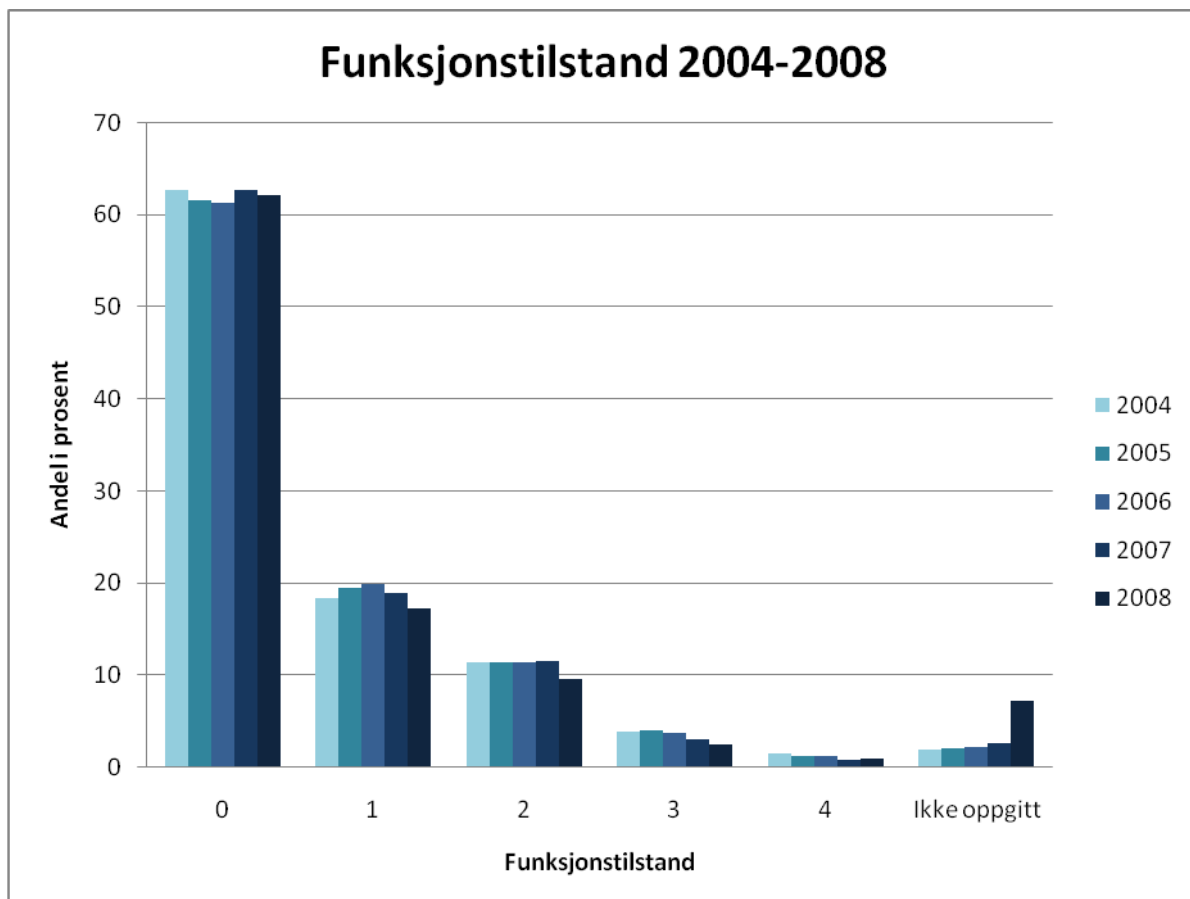
Figur 8

Funksjonstilstand

Tabell 11: Funksjonstilstand					
	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
0	2312 (62,7)	2112 (61,6)	2134 (61,3)	2367 (62,8)	2050 (62,2)
1	678 (18,4)	668 (19,5)	691 (19,9)	715 (19,0)	570 (17,3)
2	425 (11,5)	390 (11,4)	401 (11,5)	436 (11,6)	317 (9,6)
3	142 (3,9)	140 (4,1)	132 (3,8)	115 (3,1)	84 (2,5)
4	60 (1,6)	45 (1,3)	42 (1,2)	33 (0,9)	33 (1,0)
Ikke oppgitt	70 (1,9)	73 (2,1)	79 (2,3)	101 (2,7)	242 (7,3)
Totalt	3687 (100)	3428 (100)	3479 (100)	3767 (100)	3296 (100)

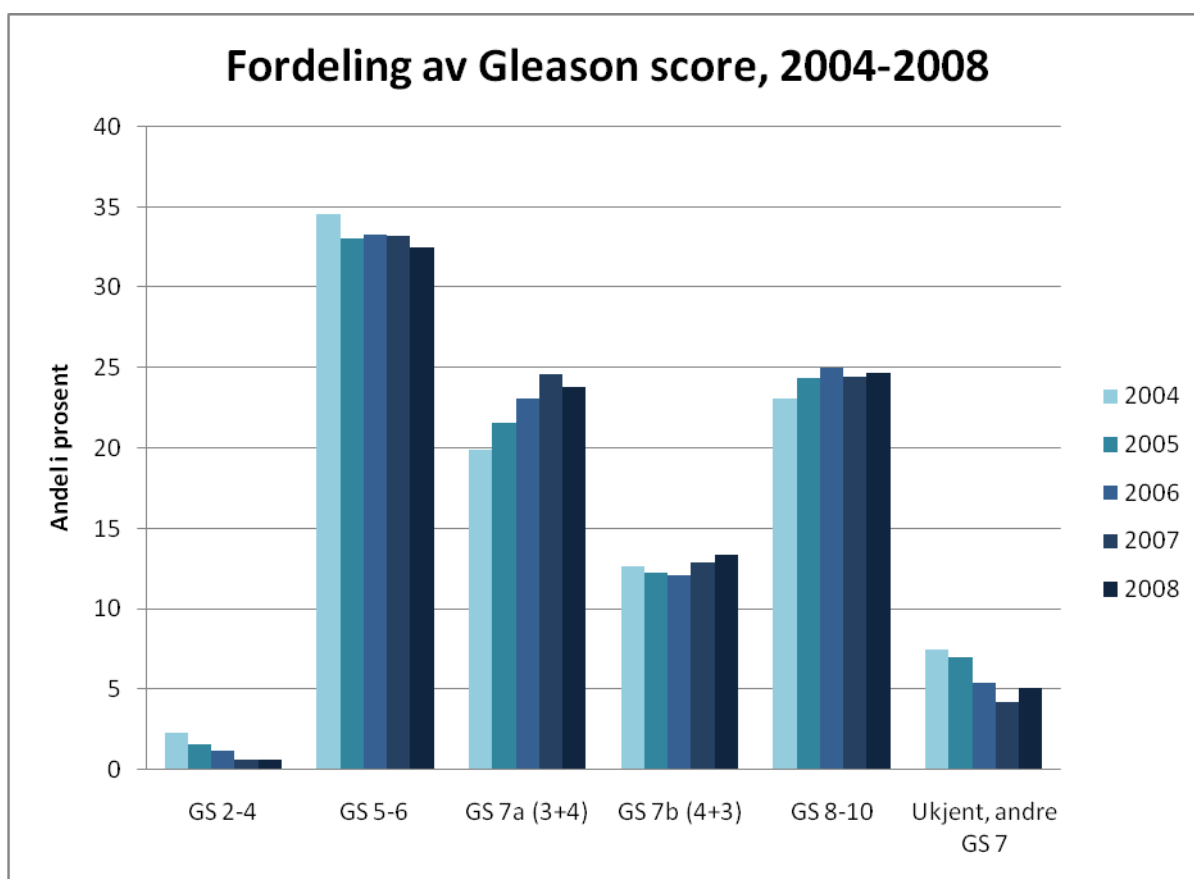
Figur 9

Gleason score

	2004	2005	2006	2007	2008
	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)	Antall (%)
GS 2-4	83 (2,3)	56 (1,6)	42 (1,2)	21 (0,6)	19 (0,6)
GS 5-6	1275 (34,6)	1133 (33,1)	1157 (33,3)	1251 (33,2)	1071 (32,5)
GS 7a (3+4)	734 (19,9)	741 (21,6)	803 (23,1)	928 (24,6)	783 (23,8)
GS 7b (4+3)	469 (12,7)	422 (12,3)	420 (12,1)	485 (12,9)	442 (13,4)
GS 8-10	851 (23,1)	836 (24,4)	870 (25,0)	923 (24,5)	813 (24,7)
Ukjent, andre GS 7	275 (7,5)	240 (7,0)	187 (5,4)	159 (4,2)	168 (5,1)
Totalt	3687 (100)	3428 (100)	3479 (100)	3767 (100)	3296 (100)

Figur 10

Publikasjoner 2008

[Concordance between Gleason scores of needle biopsies and radical prostatectomy specimens: a population-based study.](#)

Kvåle R, Møller B, Wahlqvist R, Fosså SD, Berner A, Busch C, Kyrдалen AE, Svindland A, Viset T, Halvorsen OJ.

BJU Int. 2009 Jun;103(12):1647-54. Epub 2008 Dec 22. PMID: 19154461 [PubMed - indexed for MEDLINE]

Pågående forskningsprosjekt

Andreas Steinsvik

NUCGVII / PROLIV (nasjonal studie på bivirkninger etter kurativ behandling av prostatakraft)